

PublicSpaces

Jaarplan 2025

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
Plannen voor 2025	4
Stimuleren & Transformeren	4
Onderzoek & Ontwikkeling	7
Informereren & Inspireren	9
Strategische heroriëntatie	10
Organisatie	10
Financiën	11
Begroting 2025	11

Credits: Alle foto's in dit jaarplan zijn gemaakt door Lotte Dale, behalve de foto op pagina 5.

Inleiding

PublicSpaces bestaat nu bijna zeven jaar. In die jaren hebben we een stevig netwerk opgebouwd waarmee we werken aan onze missie. Na de start in de media- en cultuursector zijn partners uit steeds meer sectoren aangehaakt, zoals educatie, zorg, wetenschap en overheidsinstellingen. We vierden mooie successen, zoals de ontwikkeling van tools als de digitale spoelkeuken en de hersenspoeling workshop, de implementatie van publieke waardengedreven technologie bij partnerorganisaties, twee digitale stembusakkoorden en natuurlijk onze jaarlijkse conferentie - inmiddels een toonaangevend evenement. Er is veel momentum ontstaan voor publieke waarden in technologie, digitale keuzevrijheid en de beweging richting het alternatieve digitale ecosysteem dat we aanjagen. Dit momentum zagen we bijvoorbeeld terug in de Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren van Binnenlandse Zaken en recenter in de agenda Digitale Open Strategische Autonomie van Economische Zaken.

Ondertussen is er een hoop veranderd in de wereld. Terwijl de wereldmachten zich herschikken, ontstaan er steeds meer zorgen over de digitale afhankelijkheden van Big Tech. Met een bevolking die haar blik op de wereld voor een groot deel laat vormen via sociale media, speelt misinformatie en desinformatie een steeds grotere rol. De ontwikkeling van nieuwe technologie zoals AI maakt deze problematiek nog complexer.

Onze uitdaging wordt dus niet kleiner, maar groter.

Wij zijn ervan overtuigd dat we als publieke organisaties een belangrijke rol kunnen spelen in het vormgeven van onze digitale toekomst. Wij doen dat vanuit de gedachte dat technologie niet gezien moet worden als iets dat ons overkomt, maar juist als iets waar we zelf invloed op hebben. We hoeven ons niet aan te passen aan de tools die het makkelijkst beschikbaar zijn en daarmee de voorwaarden accepteren die ons worden opgelegd door grote multinationals. We moeten een eigen visie ontwikkelen op technologie vanuit het maatschappelijk belang, en vervolgens een bewuste keuze maken voor software applicaties en diensten die publieke waarden beschermen en onze digitale autonomie waarborgen.

Dit is niet de makkelijkste route. Er is lef voor nodig om een andere keuze te maken. Het kost tijd, geld en moeite. Maar het is cruciaal om grip te houden op onze technologie en daarmee op onze autonomie en onze democratie. Publieke organisaties zijn belangrijke partijen in dit proces – omdat het onderdeel is van hun maatschappelijke opdracht om publieke waarden te beschermen, óók digitaal. Door voorlopers te zijn in het inzetten van technologie gebaseerd op publieke waarden beschermen zij niet alleen de privacy en de data van hun inwoners, publiek, studenten of patiënten – door gezamenlijk ‘launching customers’ te zijn van deze technologie kunnen ze ook een schaalvergroting creëren die bijdraagt aan het ontstaan en behouden van een Nederlandse en Europese ‘fair tech’ markt, waarin volwassen producten ontwikkeld kunnen worden die daadwerkelijk een alternatief vormen voor Big Tech.

Het bestaan van de PublicSpaces coalitie is hiervoor van groot belang: de samenwerking in het PublicSpaces netwerk zorgt ervoor dat organisaties niet zelf het wiel hoeven uit te vinden, geeft toegang tot de benodigde expertise en dienstverlening omtrent alternatieve tools en maakt het mogelijk om als groep in gesprek te gaan met de overheid en de politiek om zo de benodigde regelgeving en voorwaarden af te dwingen voor het ontstaan van een alternatief digitaal ecosysteem.

De afgelopen jaren is gebleken dat we in de transitie naar een alternatief digitaal ecosysteem structurele vraagstukken tegenkomen die een bredere benadering vergen. We zien dit bijvoorbeeld bij het vraagstuk rondom sociale media en het bereiken van een breed publiek of bij het vraagstuk rondom de verhuizing van technologie naar de cloud. Door de marktdominantie en het netwerkeffect van Big Tech is er geen gelijk speelveld. Dit belemmert de innovatie en implementatie van alternatieven.

Om dit te doorbreken is een bredere strategie nodig, waarbij we nog steviger inzetten op netwerken en allianties, ook internationaal. In de eerste helft van 2025 ruimen we daarom tijd in voor strategische heroriëntatie. Onze missie en visie blijven daarbij:

Missie:

PublicSpaces geeft vorm aan een alternatief digitaal ecosysteem dat het publieke belang dient en stelt zo publieke organisaties in staat publieke waarden centraal te stellen in hun digitale infrastructuur.

Visie:

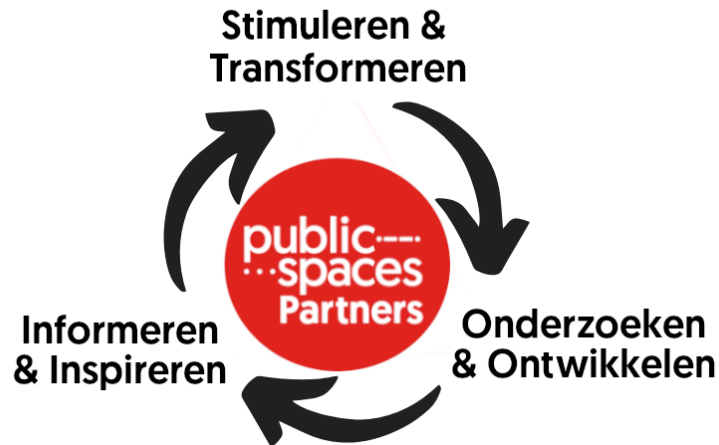
Voor het functioneren van een democratische samenleving waarin mensenrechten worden beschermd, is het van belang dat er voldoende digitale tools en online platforms zijn waarin onze publieke waarden geborgd worden. PublicSpaces zet zich daarom in voor een 'digitale publieke ruimte': vormgegeven vanuit publieke waarden, vrij van desinformatie, polarisatie en algoritmische dwang, waar een gezond publiek debat kan plaatsvinden en privacy gewaarborgd is.

Qua strategie gaan we door met wat nu goed gaat: De PublicSpaces partners werken aan het borgen van publieke waarden in hun digitale infrastructuur door middel van (gedeeld) experiment en kennisdeling. De Stichting PublicSpaces faciliteert de partners hierbij door het bieden van tools en ondersteuning, het initiëren van onderzoek en ontwikkeling en het beïnvloeden van beleid.

Daarnaast nemen we de ruimte om te heroriënteren op onze rol in het aanpakken van de structurele vraagstukken die we tegenkomen in de transitie. Publieke en maatschappelijke organisaties blijven daarbij onze primaire doelgroep. We richten ons daarnaast op politici; beleidsmakers; onderzoekers; ontwikkelaars en dienstverleners als secundaire doelgroepen.

Om de transitie naar een alternatief digitaal ecosysteem gebaseerd op publieke waarden te realiseren, blijven we werken langs onze drie operationele lijnen, die elkaar aanvullen en versterken. De terminologie is ietwat aangepast ten opzichte van eerdere jaren, waardoor deze beter aansluit bij onze activiteiten. We werken aan de PublicSpaces transitie binnen de lijnen: Inspireren & Informeren, Stimuleren & Transformeren en Onderzoeken & Ontwikkelen.

PublicSpaces transitie:

We **informeren & inspireren**: we vergroten het bewustzijn over het belang van het borgen van publieke waarden in het digitale ecosysteem en bouwen aan een netwerk van partijen die deze transitie bewerkstelligen en ondersteunen. Op deze manier **stimuleren** we politici; beleidsmakers; onderzoekers; ontwikkelaars en dienstverleners om hun rol te pakken in de transitie naar een digitaal ecosysteem dat het publieke belang dient. We stimuleren publieke organisaties om te **transformeren**: om publieke waarden te borgen in hun digitale infrastructuur. We ondersteunen deze transformatie door middel van tools en begeleiding. Binnen de transformatie komen we vraagstukken en hiaten tegen. We **onderzoeken & ontwikkelen** daar inzichten en oplossingen voor. Deze inzichten en oplossingen gebruiken we om te **informeren & inspireren**.

In dit jaarplan zetten we uiteen welke activiteiten we in 2025 gaan ondernemen binnen onze operationele lijnen. De samenwerking met onze partners is hierbij van groot belang.

Plannen voor 2025

Stimuleren & Transformeren

De kern van PublicSpaces is de partnercoalitie. Partners uit verschillende sectoren lopen tegen dezelfde vraagstukken aan in hun digitale transformatie. In 2025 zetten we daarom sterker in op netwerksamenwerking: we gaan de kracht van het netwerk beter inzetten door samen te werken aan gedeelde vraagstukken, door te leren van elkaars ervaringen, door kennis te delen en door samen experimenten aan te gaan.

Daaromheen stimuleren we het netwerk van onze secundaire doelgroepen: politici; beleidsmakers; onderzoekers; ontwikkelaars en dienstverleners om hun rol te pakken in de transitie naar een digitaal ecosysteem dat het publieke belang dient.

PublicSpaces tools voor de digitale transformatie:

PublicSpaces heeft vijf praktische tools ontwikkeld waarmee de partners aan de slag kunnen om hun digitale toolbox op te schonen en hun afhankelijkheid van big tech te verminderen:

1. De **Waardenwiki** (oplevering februari 2025) presenteert een set van definities en een taxonomie van publieke waarden, zodat deze in verschillende contexten gewogen en toegepast kunnen worden.
2. De **Hersenspoeling** workshop faciliteert de interne discussie - binnen de partnerorganisaties en tussen partners onderling - over de toepassing van publieke waarden bij de eigen bedrijfsvoering;

3. De **Digitale Spoelkeuken** checkt de toepassing van de waarden binnen het gebruik van digitale tools, en kent de tools een score toe. In 2025 wordt de Digitale Spoelkeuken geëvalueerd binnen het Professional Doctorate traject [looptijd 2024 - 2028] bij de Hogeschool Utrecht;
4. De **Kennisbank** presenteert de scores uit de spoelkeuken per tool, zodat benchmarks gezet worden. Ook biedt de Kennisbank informatie over alternatieve tools en kennis over hoe deze in te zetten;
5. De **Badge** is een geverifieerd logo dat organisaties op hun website kunnen plaatsen als ze de spoelkeuken hebben doorlopen, om publiek inzichtelijk te maken welke stappen er zijn genomen om publieke waarden te borgen in de digitale infrastructuur. Het is de voorloper van een mogelijk keurmerk voor publieke waarden in technologie voor publieke instellingen, waar in 2024 onderzoek naar is gedaan.

Qua doorontwikkeling zetten we in 2025 in op de Waardenwiki, middels een iteratief proces van het in de praktijk gebruiken en aanpassen, en op het uitbreiden van de Kennisbank.

De andere tools evalueren we het komende jaar met onze partners, waarbij we een 'customer journey' ontwikkelen voor partners die aansluiten bij PublicSpaces. We onderzoeken daarbij hoe hun reis loopt via deze tools naar het

opschonen van hun digitale toolbox; wat de juiste manier is om deze tools aan te bieden; hoe we daarbij zorgen voor een logische verbinding tussen de verschillende stappen en welke behoefte er is aan samenwerking en ondersteuning.

Hersenspoeling workshop

Partnerbijeenkomsten

Voor onze partners organiseren we in 2025 vier partnerbijeenkomsten, waarvan één online. Via deze bijeenkomsten halen we op wat er bij de partners speelt en waar behoefte aan is qua samenwerking, begeleiding en onderzoek & ontwikkeling. Ze hebben deels een praktische insteek: we geven updates over wat er speelt aan projecten en ontwikkelingen bij PublicSpaces, presenteren de jaarrekening, brainstormen over de conferentie en werken in een co-creatie sessie samen aan het jaarplan voor 2026. Daarnaast is het een belangrijk netwerkmoment voor de coalitie: er is ruimte om met elkaar in gesprek te gaan over uitdagingen in de transformatie en er worden nieuwe samenwerkingen opgezet.

Kennissessies

Naast de partnerbijeenkomsten gaan we in 2025 kennissessies organiseren in samenwerking met de partners uit het netwerk. Deze zijn gericht op het verdiepen van de kennis binnen onze coalitie en het gezamenlijk ontwikkelen van visie op nieuwe vraagstukken. In de cocreatie sessie die we hebben georganiseerd om input op te halen voor het jaarplan, kwam naar voren dat er twee thema's zijn die op dit moment bij veel partners spelen:

- Het **ethisch inzetten van AI**: AI is steeds meer alomtegenwoordig, het zit standaard in veel tools en platforms die ingezet worden door publieke organisaties voor interactie met hun publiek. Veel PublicSpaces partners hebben vragen rondom het inzetten van AI – ze zien de mogelijkheden, maar vragen zich af, óf & hoe je als publieke organisatie AI op een verantwoorde manier kunt inzetten. Een aantal organisaties uit de coalitie zijn al met AI bezig, zij werken o.a. aan richtlijnen voor mensgerichte AI, het ontwikkelen van AI-roadmaps, en bewustwording van de impact van AI.

- **Technologie en duurzaamheid:** Er is steeds meer bekend over de ecologische voetafdruk van ons gebruik van digitale middelen. Hoe je dit als organisatie kunt meten en hoe je deze ecologische voetafdruk kunt verkleinen is voor veel organisaties nog een vraagstuk.

In 2025 organiseren we daarom in ieder geval twee kennissessies, een voor elk van deze thema's. Binnen een kennissessie worden kennis en best practices gedeeld; uitdagingen besproken en wordt gezamenlijk visie ontwikkeld op het thema. Verschillende partners hebben aangegeven een rol te willen spelen in het organiseren en hosten van deze sessies, zo heeft SURF bijvoorbeeld aangegeven een sessie te willen organiseren over de ethische toepassing van AI binnen publieke organisaties.

Politiek en beleid

Strategische autonomie is politiek actueel. Nederland en Europa zoeken naarstig naar manieren om energievoorziening, voedselvoorraden, essentiële grondstoffen, farmaceutica en digitale diensten in eigen beheer te krijgen. In een wereld die in toenemende mate versnipperd raakt, is het steeds belangrijker om directe controle te hebben over basisvoorzieningen. Den Haag en Brussel bereiden beleid voor om strategische autonomie op deze terreinen te vergroten. Waar dit raakt aan digitalisering, helpt PublicSpaces graag mee om het debat verder te brengen, te zorgen dat de rol van de publieke sector hierin onderkend wordt en te sturen op de borging van publieke waarden.

Sinds 2023 is PublicSpaces onderdeel van 'De Digitale 6'; een samenwerkingsverband van zes organisaties (Amnesty International, Bits of Freedom, Open State, PublicSpaces, Setup, Waag) die zich inzetten voor mensenrechten in een digitaliserende wereld. Samen bouwen wij aan een wereld waarin het gebruik van technologie in lijn is met mensenrechten, de ontwikkeling ervan bijdraagt aan publieke waarden en de toepassing ervan een bewuste keuze is. De Digitale 6 heeft een public affairs agenda opgesteld rondom de thema's AI & algoritmes; open internet (open source, open standaarden, open data) en Big Tech & digitale gemeenschapsgoederen (de 'digital commons'). In 2025 worden vanuit de Digitale 6 twee campagnes opgestart, gericht op:

- Big Tech en Digitale Gemeenschapsgoederen;
- Het gebruik van AI en Algoritmes door de overheid

Vanuit PublicSpaces focussen we daarbij specifiek op Big Tech en Digitale Gemeenschapsgoederen. Waar de andere leden van de Digitale 6 zich daarbij vooral richten op het reguleren van Big Tech, brengt PublicSpaces hier samen met Waag het thema Digitale Gemeenschapsgoederen in naar voren. Op dit moment wordt een subsidie aanvraag voorbereid voor de financiering van de samenwerking met de Digitale 6. Uitslag van de aanvraag wordt verwacht in maart 2025.

We hebben regelmatig contact met de ministeries over beleid rondom publieke waarden in digitalisering en onderzoeken in samenwerking met de ministeries en onze partners hoe we het borgen van publieke waarden in technologie kunnen stimuleren. We doen hierbij onderzoek naar de ontwikkeling van een keurmerk voor digitalisering in samenwerking met BZK, naar een code voor het borgen van publieke waarden in de ontwikkeling van 'Immersive Experiences' (o.a. virtual reality en augmented reality) in samenwerking met OCW en onderzoeken een samenwerking op de agenda 'Digitale Open Strategische Autonomie' met EZ.

PublicSpaces merch

Samenwerking met private partijen

In 2024 zijn we met het bestuur, team en de coalitiepartners het gesprek gestart over een samenwerking met private partijen. We willen de beweging die we vanuit de publieke sector hebben aangewakkerd laten groeien door samenwerking met partijen die buiten de publieke sector opereren, omdat we verwachten dat dit onze missie zal versnellen: we creëren zo een schaalvergroting die kan leiden tot meer kennisdeling, een groter politiek draagvlak, meer innovatie en een grotere financiële slagkracht. Op dit moment onderzoeken we het oprichten van een samenwerkingsverband met private partijen die publieke waarden centraal hebben staan in hun bedrijfsvoering. We starten deze samenwerking met de partijen die reeds PublicSpaces sponsor zijn of die deel hebben genomen aan de Bazaar van de conferentie. In 2025 gaan we de mogelijkheden van samenwerking met private partijen en de kaders die we hierbij willen hanteren verder onderzoeken en vormgeven.

Onderzoek & Ontwikkeling

Bij het vorm geven aan een alternatief ecosysteem dat het publieke belang dient maken we zoveel mogelijk gebruik van reeds bestaande infrastructuur, tools en platforms. Hierbij komen we hiaten en vraagstukken tegen. Deze vormen de basis voor onze onderzoeks- en ontwikkelprojecten. Ook kijken we binnen onderzoek & ontwikkeling vooruit naar opkomende technologieën die impact [zullen gaan] hebben op het internet, zoals AI of extended reality, en onderzoeken we hoe publieke waarden hierbij geborgd kunnen worden. In 2025 werken we aan de volgende projecten:

Public Socials

In 2025 zetten we nieuwe stappen op het gebied van wat we de 'Public Socials' hebben genoemd: niet-commerciële decentrale sociale medianetwerken. Public Socials zijn gebouwd op basis van publieke waarden: open, transparant, verantwoordelijk en soeverein, waarbij de mens centraal staat en met oog voor diversiteit en duurzaamheid: het maatschappelijke tegengif tegen gepolariseerde sociale media.

Sociale media zijn een krachtig middel om een breed publiek te bereiken, wat door publieke organisaties met verschillende doelen kan worden ingezet: van promotie tot interactie met het publiek en van distributie tot community-vorming. In samenwerking met de afdeling Civic Interaction Design van de Hogeschool van Amsterdam ontwikkelen we eind 2024 en begin 2025 een roadmap voor Civic Social Media: sociale netwerken beheerd door maatschappelijke organisaties die primair zijn gericht op het bevorderen van sociaal contact tussen organisaties en hun publiek. Aan de hand van deze roadmap brengen we vervolgens in 2025 het landschap van de verschillende 'public socials' platforms in kaart: welke platforms zijn er, voor welke context zijn ze geschikt, welke publieke waarden borgen ze en hoe zet je ze in als publieke organisatie. We doen dit samen met de partners die in de afgelopen jaren experimenten hebben gedaan met de verschillende public social platforms. We evalueren deze experimenten, onderzoeken welke uitdagingen er spelen bij het overstappen naar andere sociale media platforms en welke rol PublicSpaces daarin kan spelen. We denken daarbij bijvoorbeeld aan hulpmiddelen voor marketing & communicatie professionals om publieke waarden gedreven sociale media in te kunnen zetten [toolkits, workshops], het verbeteren van de zoekmogelijkheden binnen deze platforms of het ontwikkelen van aanbevelingsalgoritmes.

Er zijn inmiddels verschillende 'public social' platforms in gebruik binnen het PublicSpaces netwerk:

- **PubHubs:** De afgelopen jaren hebben we met PublicSpaces de ontwikkeling van PubHubs ondersteund. In 2024 zijn er vanuit PubHubs duidelijke keuzes gemaakt over de positionering van dit platform, met een focus op de publieke waarden veiligheid en privacy. De eerste pilots met publieke organisaties zijn inmiddels van start.

- **KennisCloud:** Ontwikkeld in de bibliotheeksector en inmiddels ook in gebruik binnen andere sectoren, gericht op community vorming en kennisdeling rondom maatschappelijke vraagstukken.
- **Fediverse platforms:** De verschillende open source platforms binnen het Fediverse zoals Mastodon en PeerTube hebben als unique selling point dat ze interoperabel zijn door het Activity Pub protocol. Mastodon is een micro-blogging platform dat op een eigen server gedraaid kan worden, met potentiëel wereldwijd bereik. Het heeft een sterke focus op interactie met de community. PeerTube is een video hosting platform, in 2025 onderzoeken we hiet inzetten hiervan voor publieke organisaties binnen het PeerTube Spaces project.

PubHubs stand tijdens de Conferentie 2024

PeerTube Spaces project

Publieke organisaties maken steeds vaker gebruik van video om hun publiek te bereiken en te informeren. Met het project PeerTube Spaces bieden we hen de mogelijkheid om het open source videoplatform PeerTube hiervoor te gebruiken zodat zij op een (publieke)waardengedreven manier videocontent kunnen delen met hun publiek. Hierdoor blijft de content en de (publieks)data in eigen beheer, kunnen de organisaties zelf bepalen welke content (van eigen en van andere PeerTube servers) getoond wordt en zelf moderatieregels opstellen. Daarnaast onderzoeken we of we het beheer van de PeerTube server en software kunnen organiseren als een 'digitaal gemeenschapsgoed': open source software met een open en democratisch karakter, met een structuur waarin publieke waarden, democratische besluitvorming en (technologische) soevereiniteit centraal worden gesteld. Het project loopt van september 2024 t/m augustus 2025 en wordt uitgevoerd in samenwerking met het Instituut voor Beeld & Geluid, Surf, Koninklijke Bibliotheek, Waag Futurelab, DEN, VPRO en BNN/VARA. PeerTube Spaces wordt gefinancierd door het SIDN-fonds.

'Creative Industries Immersive Impact Coalition'

De 'Creative Industries Immersive Impact Coalition' (CIIC) is het groeifondsproject van de creatieve sector rondom 'IX': immersive experiences (zoals VR en AR). Voor de ontwikkeling van verantwoorde en mensgerichte IX speelt de aansluiting op publieke waarden een belangrijke rol binnen het programma. PublicSpaces zal voor CIIC in 2025 een toetsmethode ontwikkelen waarmee aanvragers in de calls voor IX applicatie ontwikkelaars kunnen aantonen dat ze een positieve bijdrage leveren aan publieke waarden en deze publieke waarden borgen in hun project. Ook daarna zal PublicSpaces een rol blijven spelen in het programma, specifiek ten aanzien van monitoring van de borging van publieke waarden in de projecten en het vormgeven en uitvoeren van een lerende aanpak rondom het borgen van publieke waarden in IX. Daarnaast wordt er een breder gesprek opgestart met OCW over het ontwikkelen van methodieken en richtlijnen om publieke waarden in technologie te borgen. Binnen CIIC werken we samen met het Rathenau Instituut en Waag Futurelab. Op dit moment is er een opdracht verkregen vanuit de uitvoeringsorganisatie CLICK NL die loopt tot en met maart 2025. In april 2025 verwachten we een uitspraak over onze betrokkenheid voor de rest van de looptijd van het programma (5 jaar).

Informereren & Inspireren

PublicSpaces informeert en inspireert de partners en het netwerk. Dit doen we via de artikelen op onze website, de maandelijkse nieuwsbrief en events. Voor 2025 staan hierbij de volgende nieuwe activiteiten in de planning:

Display Europe

PublicSpaces maakt onderdeel uit van het Europese samenwerkingsverband 'Display Europe'. In 2025 produceert PublicSpaces een serie video's, artikelen en podcasts voor publicatie op het DisplayEurope.eu platform, waarmee we een Europees bereik hebben. In de video's wordt in talkshowvorm aan de hand van de metafoor van de stad steeds een ander thema met betrekking tot de online publieke ruimte uitgelicht zoals digitale autonomie; desinformatie en fake news; open source en privacy. De talkshow wordt geproduceerd in samenwerking met AT5 en de Openbare Bibliotheek Amsterdam, en zal tevens worden uitgezonden op AT5. Display Europe wordt gefinancierd door de European Cultural Foundation.

De conferentie 2025

In juni 2025 vindt de 5e editie van de PublicSpaces conferentie plaats. Dit evenement, dat we in samenwerking met Waag Futurelab organiseren, is in de loop der jaren uitgegroeid tot een internationaal vermaarde en toonaangevende happening verspreid door alle zalen en gangen van Pakhuis de Zwijger waar meer dan 600 bezoekers uit Nederland, Europa en daarbuiten welkom geheten worden. Daarnaast bereiken we zo'n 500 geïnteresseerden via de livestream.

Het thema van de conferentie is in 2025 'Shaping our Digital Future'.

Waar de conferentie in de eerste jaren in het teken stond van bewustwording, het zoeken naar oplossingsrichtingen en het bouwen van een nationaal en internationaal netwerk zagen we in 2024 dat veel bouwstenen inmiddels zijn gelegd: er is een stevig netwerk gebouwd; digitalisering op basis van publieke waarden staat op vele agenda's - van publieke organisaties tot en met de politiek - en er zijn steeds meer tools en platforms die bijdragen aan het publieke belang. Het is nu tijd om de stippen met elkaar te verbinden en samen onze digitale toekomst vorm te geven.

PublicSpaces Conferentie 2024

Met 'Shaping our Digital Future' geven we vervolg aan het thema van de conferentie 2024, 'Taking Back the Internet'. Centraal staat de noodzaak van het ontwikkelen van een alternatief digitaal ecosysteem om onze digitale autonomie te kunnen waarborgen. We onderzoeken daarbij hoe we dit digitale ecosysteem vorm kunnen geven: over welke software applicaties, diensten en infrastructuur willen we eigen regie houden; welke vormen van governance waarborgen daarbij

join us at
publicspaces.net

autonomie en publieke waarden; hoe stimuleren we een Nederlandse of Europese 'fair tech' markt en welke rol kan Nederlands en Europees beleid hierbij spelen.

De conferentie zal worden afgesloten met een publieksavond in samenwerking met de 'toekomsttiendaagse', een programma gekoppeld aan de viering van het 750 jarige bestaan van Amsterdam. Op de publieksavond bieden we een licht en toegankelijk programma voor een breed publiek rondom het thema 'Shaping our Digital Future' voor ongeveer 250 bezoekers.

Strategische heroriëntatie

Om daadwerkelijk de transitie naar een digitaal ecosysteem dat het publieke belang dient te bewerkstelligen zullen zowel publieke, civiele als private partijen hun rol moeten pakken – zij moeten allen mee in deze ontwikkeling. Naast de activiteiten binnen de drie operationele lijnen die hierboven beschreven zijn, ruimen we daarom in de eerste helft van 2025 tijd in voor strategische heroriëntatie. We kijken daarbij o.a. naar de rol van netwerk en allianties, van beïnvloeding van NL en EU beleid, van de organisatie van de 'fair tech' markt en van het koppelen van vraag en aanbod binnen onze strategie. We werken de PublicSpaces 'Theory of Change' verder uit om te bepalen welke activiteiten en welke partijen nodig zijn voor het bereiken van onze missie en voeren het gesprek met de PublicSpaces partners en stakeholders over binnen welke kaders en onder welke voorwaarden we dit vorm kunnen geven.

Organisatie

Coalitie

PublicSpaces is een coalitie van publieke organisaties. Deze coalitie is de afgelopen jaren groter én breder geworden: met organisaties uit de media, cultuur, educatie, overheid, bibliotheek, erfgoed en zorgsector. Daaromheen onderhouden we een groot netwerk van maatschappelijke organisaties, software ontwikkelaars, dienstverleners, kunstenaars, wetenschappers, beleidsmakers en politici. Het komende jaar zetten we in op verdere verbreding van de coalitie, waarbij we sturen op een evenredigere verdeling van partners over verschillende sectoren en spreiding over de verschillende Nederlandse regio's.

Personeel

De stichting PublicSpaces bestaat uit een klein team dat de coalitiepartners ondersteunt bij het inrichten van hun digitale infrastructuur volgens publieke waarden; het netwerk aan elkaar verbindt en daarbij kennisdelingsactiviteiten organiseert; relevante onderzoeks- en ontwikkel projecten initieert en een public affairs strategie voert.

Op dit moment werken er vier medewerkers in dienst van PublicSpaces voor een totaal van 3,2 fte. Daaromheen werken we met een flexibele schil van ZZP'ers die groter of kleiner kan worden naar gelang er projecten lopen waar financiering voor is. Naar mate onze financiering stabiel wordt, kunnen we meer dienstverbanden creëren. Ons streven is om de komende jaren te groeien naar een klein team vaste medewerkers

die de kerntaken van de Stichting PublicSpaces vervullen. Dit kan indien nodig aangevuld worden door ZZP'ers die worden ingezet op projectbasis.

Inzake de beloning van onze medewerkers werken we volgens het principe van 'Fair pay' zoals vastgelegd in de 'Fair practice code', die complementair is aan de 'Governance Code Cultuur' die we in de statuten van de stichting hebben vastgelegd en die behoorlijk bestuur nastreeft.

Financiën

PublicSpaces kent op dit moment vier inkomstenbronnen:

- Bijdragen: Partnerbijdragen, sponsoring en donaties
- Structuurfinancieringen: fondsen of subsidies die niet geoormerkt zijn
- Projectfinancieringen: fondsen of subsidies geoormerkt voor specifieke projecten
- Dienstverlening en verkoop: inkomsten vanuit workshops, kaartverkoop en merchandise

In 2023 is de ANBI status is verkregen, waardoor het mogelijk werd voor particulieren en bedrijven om donaties te doen aan PublicSpaces (waar reeds vraag naar was). Sindsdien ontvangen we sporadisch donaties. In 2024 is er een donatiestrategie ontwikkeld. Vanaf 2025 verwachten we daardoor gerichte inkomsten vanuit donaties te ontvangen.

Het werken met projectsubsidies geeft veel onzekerheid. Daarom willen we groeien naar een systeem waarin we onze vaste personeelslasten (3,2 fte) kunnen betalen uit de financiële basis van partnerbijdragen, sponsoring, verkoop en donaties. We streven ernaar om dit in 2028 te bereiken.

In 2025 reserveren we 30.000 voor een dotatie aan de weerstandsreserve, bedoeld om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Het streven is om deze reserve te laten groeien tot een bedrag waarmee de kernorganisatie een half jaar door kan draaien zonder externe financiering in 2027.

Begroting 2025

Van de begroting voor 2025 is 75% van de financiering rond. De 25% nog te realiseren financiering bestaat voor grofweg de helft uit verwachte financiering vanuit subsidieaanvragen voor de conferentie 2025 waar nog geen uitslag van is. De andere helft bestaat uit verwachte financiering voor overige activiteiten en de groei van partnerbijdragen.

Baten	€
Partnerbijdragen	€ 110.000,00
Structuurfinancieringen	€ 100.000,00
Projectfinancieringen	€ 186.240,00
Sponsoring & donaties	€ 15.000,00
Dienstverlening	€ 10.000,00
Kaartverkoop conferentie	€ 10.000,00
Nog te realiseren financieringen	€ 145.000,00
	€ 576.240,00
Lasten	
Personele lasten algemeen	€ 258.705,00
Personele lasten projecten	€ 105.450,00
Materiele lasten projecten	€ 160.790,00
Kantoor	€ 10.000,00
Overige	€ 7.700,00
Dotatie weerstandsreserve	€ 30.000,00
	€ 572.645,00
Resultaat boekjaar (winst)	€ 3.595,00

PublicSpaces begroting 2025